

Umræður og samantekt.

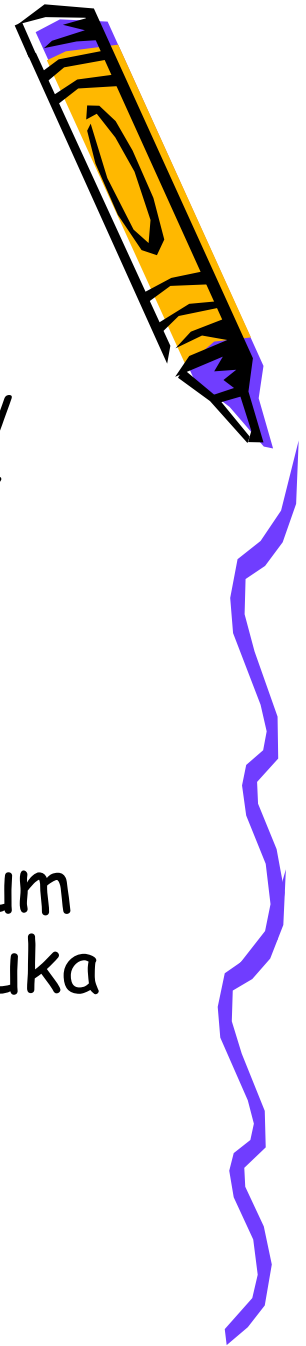
Örorkuráðstefna LL
6. apríl 2006

Erindi Hannesar G. Sigurðssonar:

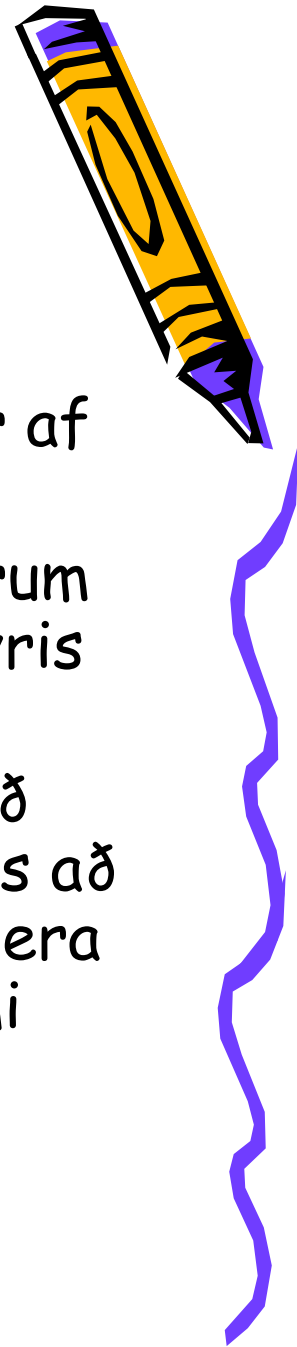
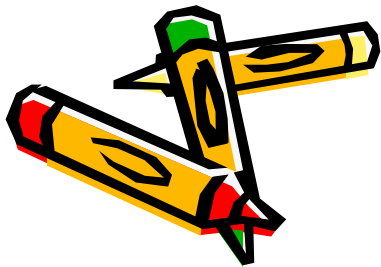
"Lífeyriskerfi í umbreytingu - samspil
almannatrygginga og lífeyrissjóða."

- ✓ Glæný skýrsla Samtaka atvinnulífsins.
- ✓ Aukin örorkutíðni = vaxandi lífeyrisskuldbindingar hjá sjóðunum.
- ✓ Hækkun iðgjalds úr 10% í 11% á almennum vinnumarkaði almennt ekki varið til að auka lífeyrisréttindi.

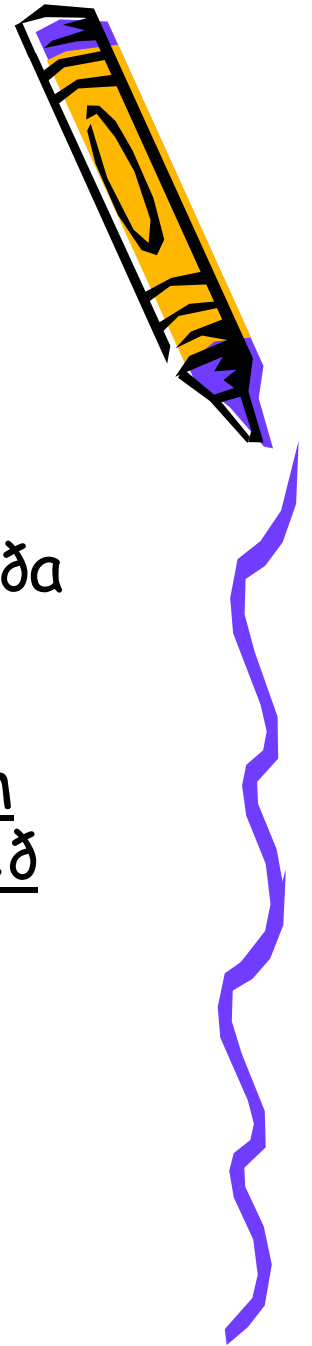
Úr framnsöguerindi Hannesar:

- ✓ Eðlilegra að áfallatryggingar séu fjármagnaðar af samtímatekjum en með sjóðsmyndun.
- ✓ Óeðlilegt sé að lífeyrissjóðirnir verji jafn stórum hluta af lífeyrisgreiðslum sínum til örorkulífeyris og raunin hefur verið.
- ✓ Ört vaxandi örorkubyrði sjóðanna hefur varpað ljósi á hversu misjöfn hún er og ósanngirni þess að sjóðsfélagar tiltekinna lífeyrissjóða þurfi að bera þyngri byrðar en aðrir af þessum sökum í formi lakari ellilífeyris.

Tryggingafræðilegt uppgjör 15 lífeyrissjóða:

- ✓ Breyttar forsendur um ævi- og örorkulíkur höfðu neikvæð áhrif á tryggingafræðilega niðurstöðu umræddra 15 sjóða um 73 milljarða króna eða sem nemur 6,8% af heildarskuldbindingum í árslok 2004. Tryggingafræðileg staða lífeyrissjóðanna hefði verið jákvæð um 1,1% á árinu 2004 í stað þess að vera neikvæð um 5,7% ef ekki hefðu komið til breyttar forsendur um ævi- og örorkulíkur.

Framreikningur örorkulífeyris lífeyrissjóða og samspil við örorkulífeyri TR

- ✓ Framreikningar gera ráð fyrir að verulega hægi á fjölgun öryrkja á næstu árum og að fjöldi þeirra muni staðnæmast við 14-15 þúsund á næsta áratug, samanborið við 12.755 um síðustu áramót.
- ✓ Nú er hlutdeild lífeyrissjóða í örorkulífeyri í heild um 30/70 á móti TR. Hlutföllin verða 40/60 árið 2015 og árið 2025 verður hlutdeild lífeyrissjóða 45% og TR 55%.

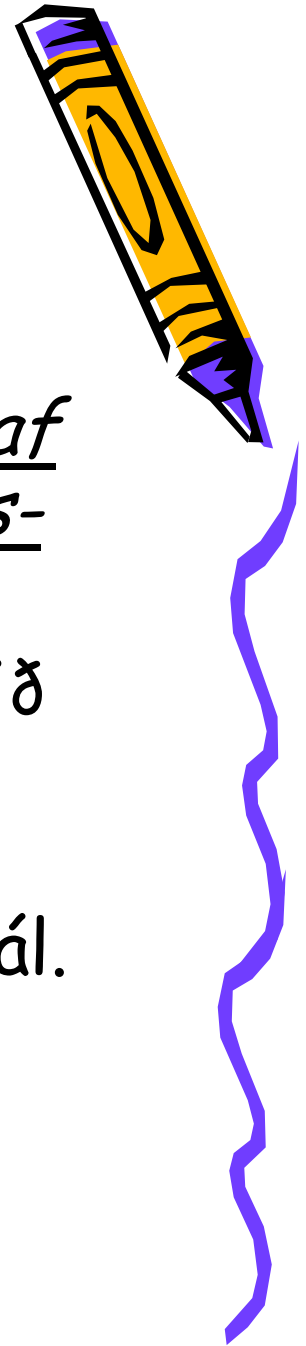
endir

Erindi Sigurðar Thorlacius:

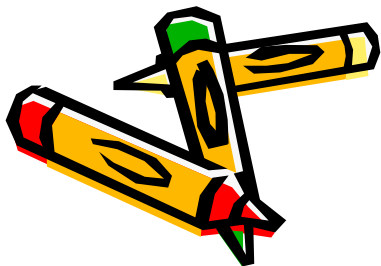
"Hvaða gagn geta lífeyrissjóðirnir haft af
nýju starfi dósentis í tryggingalæknis-
fræði"

- LL aðili að fjármögnun starfs dósentis við læknadeild Háskóla Íslands.
- Fyrsta skipti sem samtök lífeyrissjóða gerast styrktaraðilar varðandi örorkumál.
- 5 ára tilraunaverkefni.

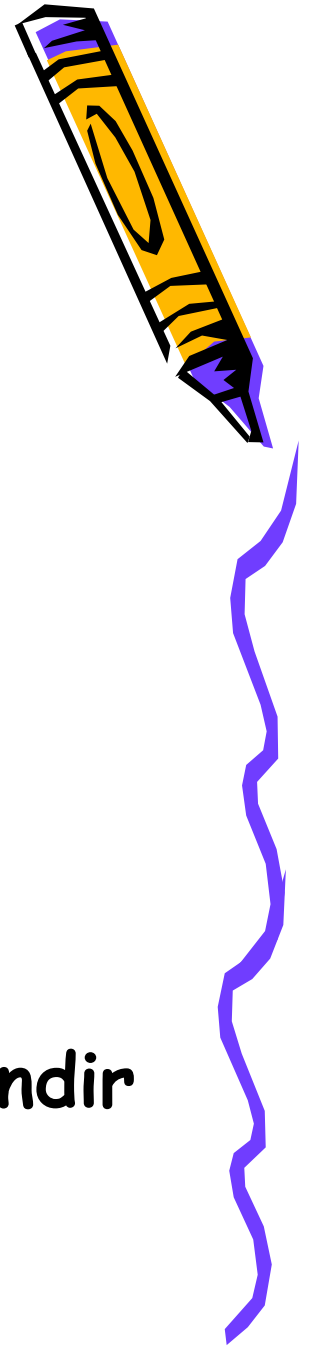
Hlutverk dósents í tryggingalækni-fræði:

- Ætlað að stunda rannsóknir m.a. á grundvelli gagna frá lífeyrissjóðunum.
- T.d. forsendur örorku og orsakir orkutaps.
- Samspil örorkulífeyris hjá TR og lífeyrissjóðunum.
- Aðgangur og kennsla að læknum og læknanemum um gerð læknisvottorða, þannig að þau verði vönduð og hnitmiðuð.

Hlutverk dósents:

- Rannsóknir á forsendum orkutaps:
- Hvaða sjúkdómar valda orkutapi?
- Þróun undanfarandi ára.
- Samanburður milli starfsgreina.
- Árangur starfsendurhæfingar.
- Ráðgjöf.

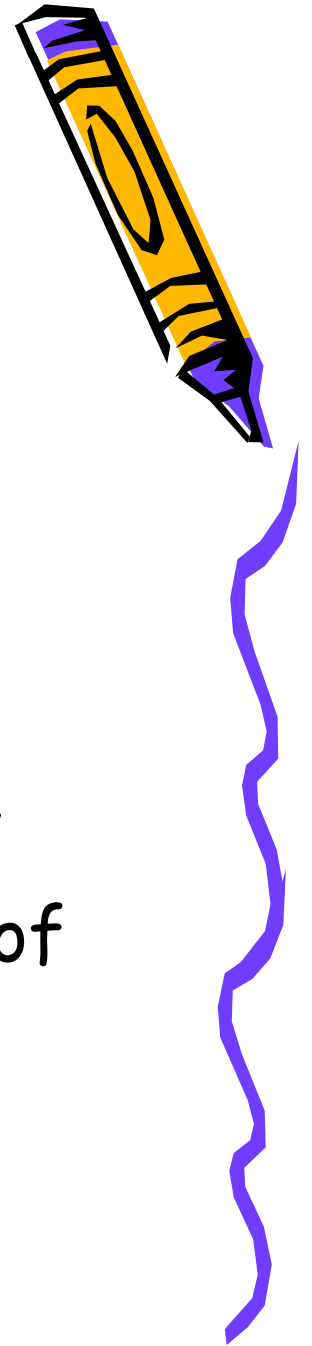

endir

Erindi Stefáns Ólafssonar

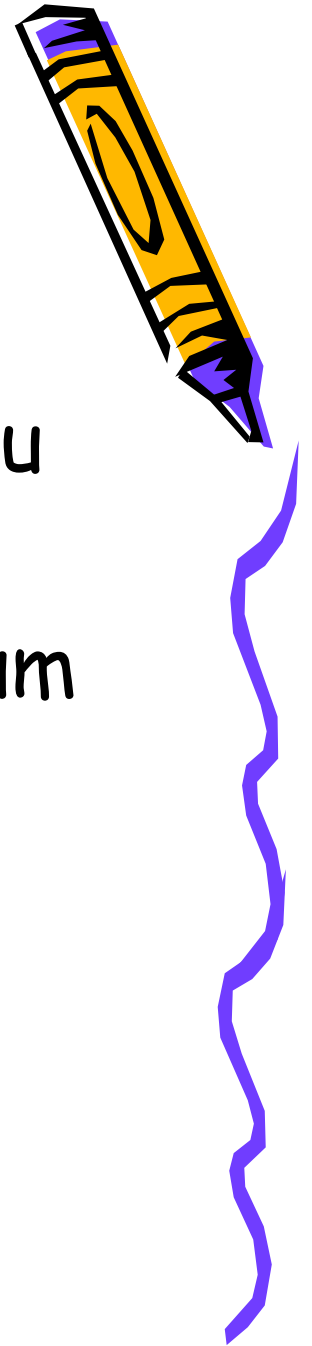
"Örorka og samfélagsþátttaka"

- ❖ Öryrkjum hefur fjölgað á Íslandi, m.a. vegna fólksfjölgunar og hækkun meðalaldurs, vakningu vegna geðrænna sjúkdóma, veiking skyldra forsjárkerfa, aukið álag á vinnumarkaði. Breytt örorkumat? Hvatar til atvinnuþátttöku of litlir.

Úr erindi Stefáns:

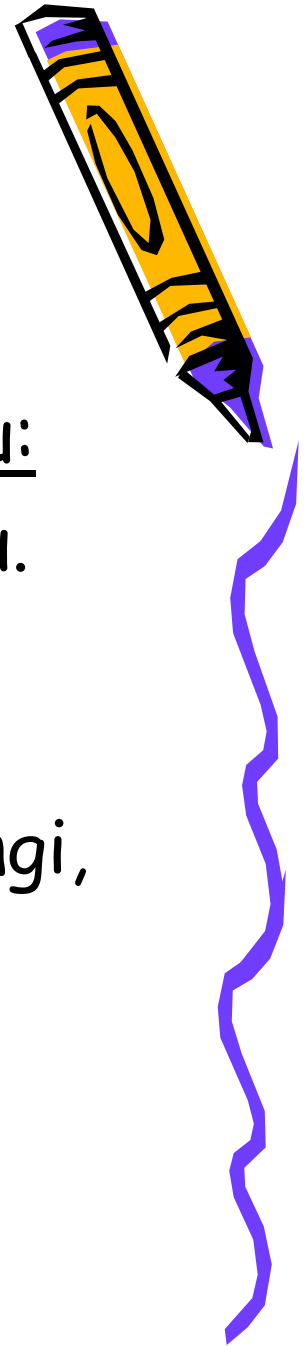
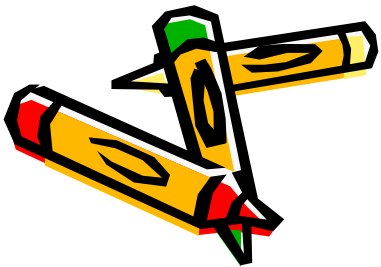
- ❖ Ávinningur öryrkja af launaðri vinnu afar lítill hvati!
- ❖ Ávinningur öryrkja af lífeyristekjum - ríkið fær megnið af lífeyrirnum!
- ❖ Aukin skattbyrði öryrkja hefur dregið úr vinnuhvata.

Úr erindi Stefáns:

Megin stefna samkvæmt OECD-skýrslu:

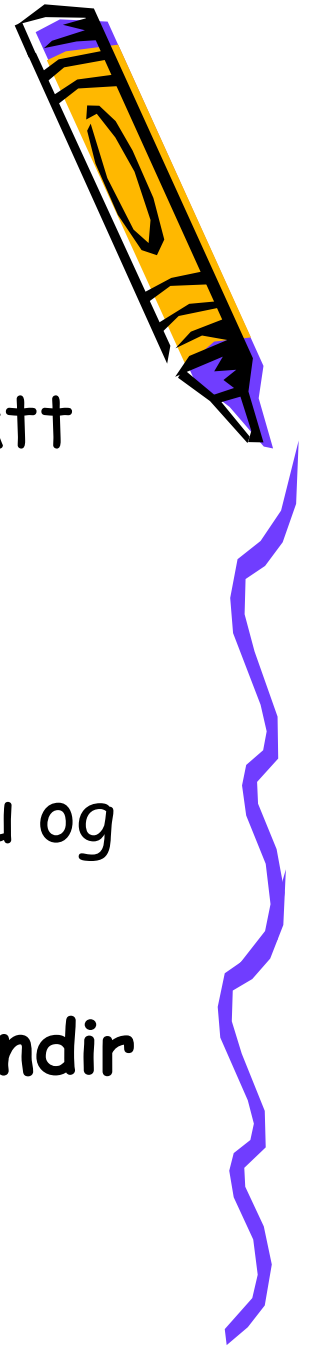
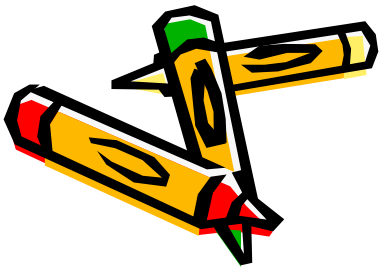
- ❖ Tryggja öryrkjum viðunandi framfærslu.
- ❖ Auka samfélagslega þátttöku öryrkja.
- ❖ Ýmiss úrræði fyrir atvinnuþáttöku, s.s. aðlögun á vinnustað, atvinna með stuðningi, fjárhagshvatar til atvinnuþátttöku, starfsendurhæfing, þjálfun o.fl.

Niðurstaða Stefáns:

- ❖ Fjöldi öryrkja frekar lítill á Íslandi, þrátt fyrir mikla fjölgun undanfarið.
- ❖ Atvinnupátttaka öryrkja er of lítil, - þrengri vinnumarkaður, of litlir hvatar, lélegt stoðkerfi.
- ❖ Auka og bæta þarf starfsendurhæfingu og beita í meira mæli úrræðum sem gefist hafa vel í OECD-ríkjunum.

endir

Úr framsöguerindi Péturs:

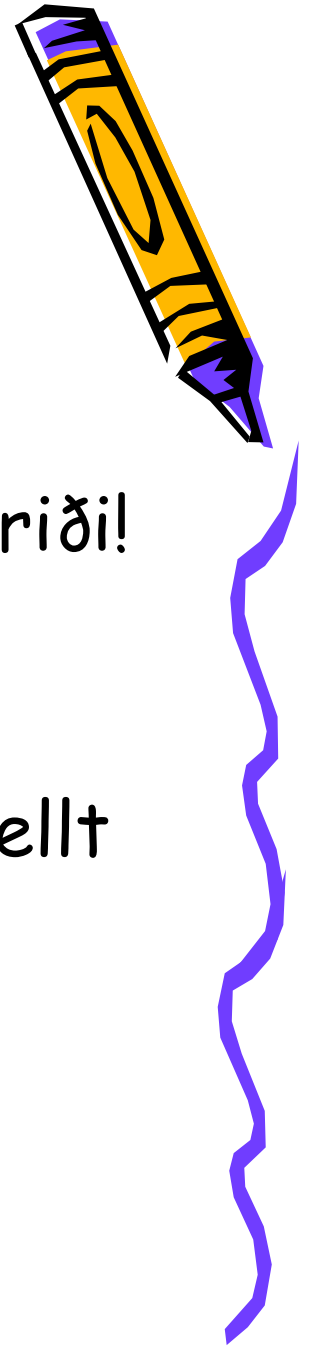
"Örorkumatið og samspil lífeyrissjóða við
önnur tryggingakerfi"

- 6 mánaða atvinnuleysi veldur örorku nema sjálfsmyndin sé því sterkari!
- Sjaldgæft að fólk sé veikt/slasað að hluta.
- Svipað vandamál öryrkja og atvinnulausra.

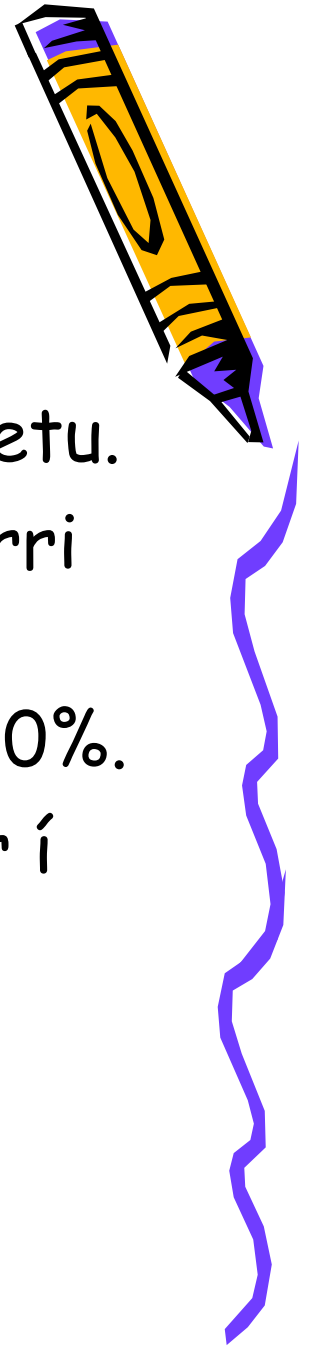
Lausnir sem Pétur bendir á:

- Vinna gegn einangrunog niðurbroti. Láta þann veika/slasaða/atvinnulausa ekki í friði!
- Umsjónarmaður sem hjálpar viðkomandi einstaklingsbundið.
- Samspil velferðarkerfisins verður samfellt en hugsanlega með tekjulausa biðdaga.

Lausnir sem Pétur bendir á:

- Horft á getuna til að vinna en ekki vangetu.
- 44% öryrki má vinna og hafa 56% af fyrri tekjum án skerðingar.
- Geta til að afla tekna metin frá 1% til 90%.
- Örorkan, þ.e. vangetan þá úr 100% niður í 10%.

Lausnir sem Pétur bendir á:

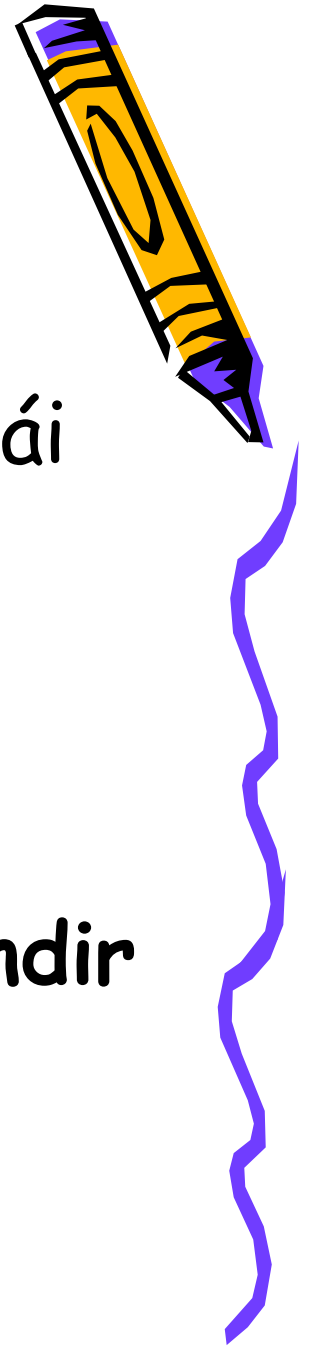
- Mat á örorku, endurhæfing og greiðsla örorkulífeyris er mjög sérhæf starfsemi.
- Mynda örorkugreiðslusjóð, sem vinnur að mati, endurhæfingu, persónulegum lausnum að atvinnuleit.

Lausnir sem Pétur bendir á:

- Hver öryrki, sjúklingur, slasaður, fái leiðbeinanda.
- Kostar mikið en sparar enn meira.
- Leiðbeinandinn getur verið úr hópi öryrkja og atvinnulausra.

endir

Erindi Guðrúnar Hannesdóttur

"Mennt er máttur -
Hringsjá, stikla til starfs."

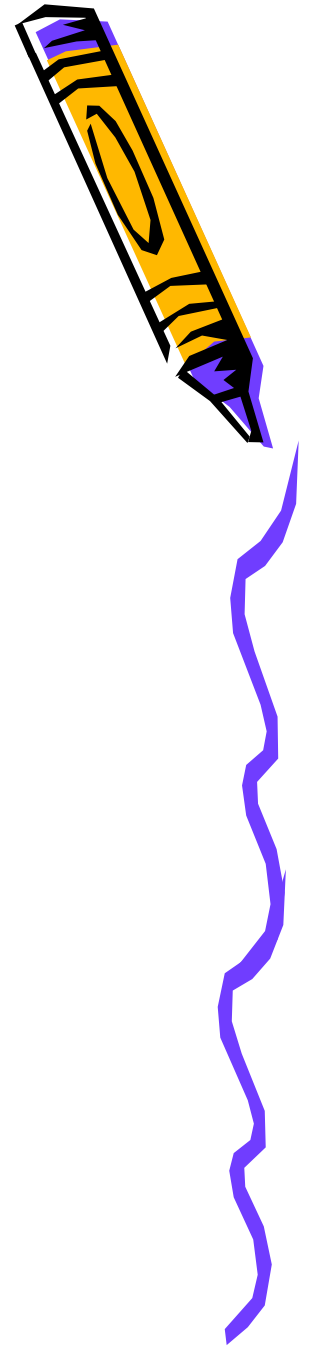
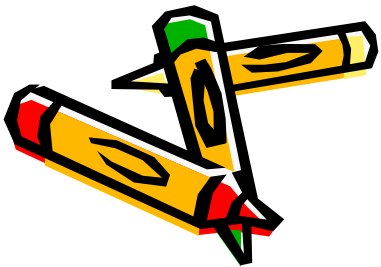
- ✓ Mikilvægt að fyrirbyggja varanlega örorku með virkri notkun bótagreiðslna, s.s. bregðast sem fyrst við, endurhæfingarlífeyrir, náms- og starfsendurhæfing.

Almenn markmið Hringsjár:

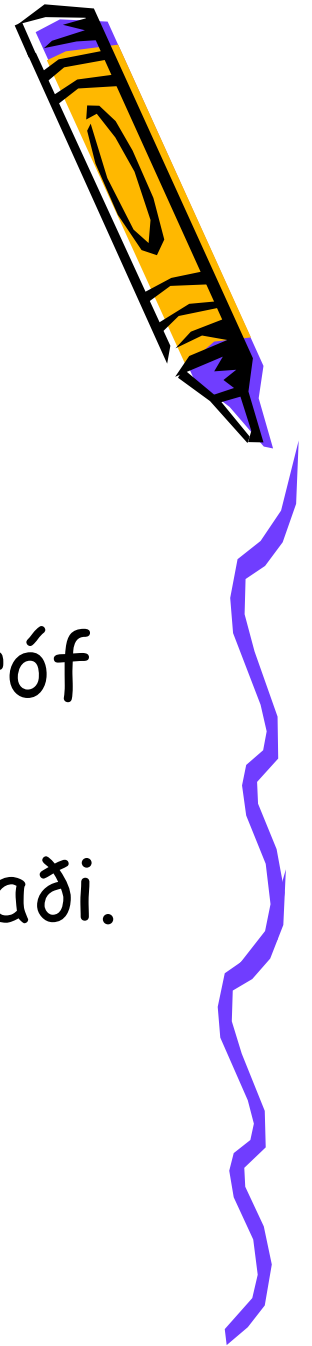
Að nemendur öðlist:

- ✓ Færni til að takast á við störf.
- ✓ Færni til að takast á við nám.
- ✓ Raunhæft sjálfsmat.
- ✓ Aukið sjálfstæði og aukin lífsgæði.

Nemendahópurinn:

- ✓ Flestir með 75% örorkumat eða endurhæfingarlífeyri.
- ✓ Meirihluti aðeins með grunnskólapróf eða litlu meir.
- ✓ Flestir áður starfandi á vinnumarkaði.

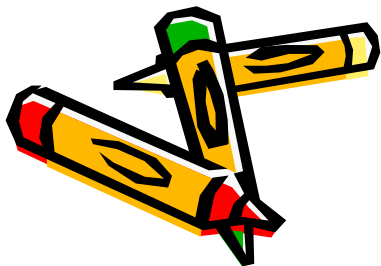

Árangur af starfi Hringsjár:

- ✓ 408 hafa lokið a.m.k. einni önn.
- ✓ 294 hafa lokið þremur önnum.
- ✓ 70% útskrifaðra fara í vinnu eða frekara nám.
- ✓ Sýnir ótvírætt að Hringsjá er stikla til starfs og stökkpallur til betra lífs!

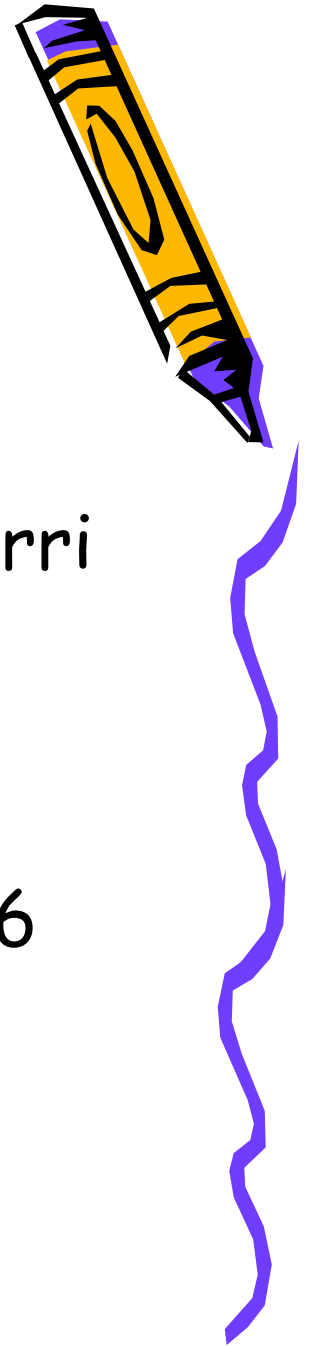
endir

Erindi Gunnars Kr. Guðmundssonar:

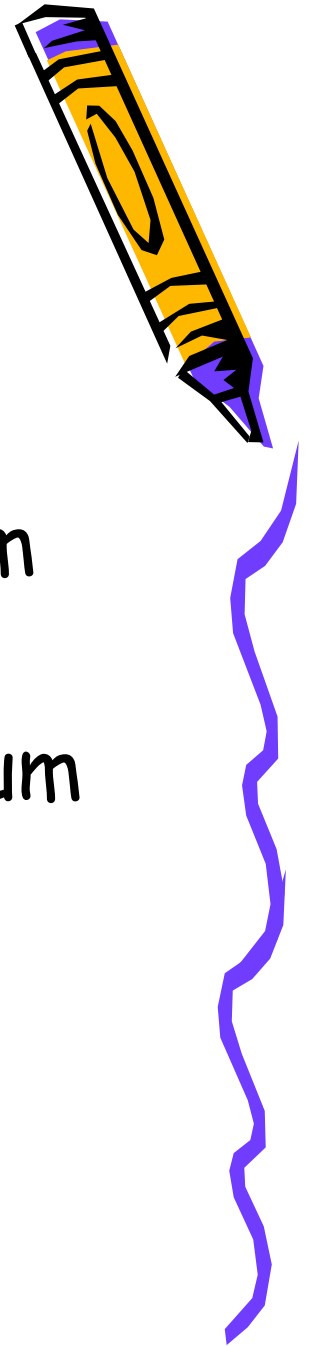
"Réttur til vinnu í stað bóta"

- Fjarvera frá vinnu er áhættuþáttur: Verri heilsa og meiri líkur á dauðsföllum.
- Í USA fara 50% þeirra sem ekki eru komnir í vinnu eftir 8 vikur ekki í vinnu aftur. - 85% þeirra sem eru frá vinnu í 6 mánuði fara ekki aftur í vinnu!

Úr erindi Gunnars:

- Oft er talað um rétt til örorku. Þurfum að snúa þessu við og tala um rétt til vinnu!
- Samstarf ráðuneyta er lítið í þessum málaflokki og oft óljóst hvaða ráðuneyti málefni einstaklings tilheyrir.

Úr erindi Gunnars:

- Miðpunkturinn í endurhæfingarvinnunni er viljinn til að vinna. Viljinn til vinnu er mestur í upphafi veikinda.
- Grípa tímanlega inn í óvinnufærni og viðhalda tengslum einstaklinga við vinnustaðinn.
- Miðstöð starfsendurhæfingar.

Athyglisvert samstarfsverkefni:

- Tilraunaverkefni Vinnumálastofnunar og heilsugæslu.
- Markmið að hjálpa fólki á vinnumarkaði, sem hefur verið utan hans í 1 til 6 mánuði.
- Byggja á getu og styrkleika einstaklings.
- Vinnuleitin í miðpunkti allan tímann.

endir

